

27-05-2014

Sagsnr.
2014-0099829

Dokumentnr.
2014-0099829-2

Sagsbehandler
Jacob Lundgaard

Bilag 4: Letbanelinjeføring, Vestvolden og Gyngemosen

I undersøgelsen af en letbane på Frederikssundsvej, der forbinder den kommende Cityring ved Nørrebro Station med den kommende letbane i Ring 3, er der arbejdet med flere mulige linjeføringer i området ved Tingbjerg, Husum og Gladsaxe. På baggrund af undersøgelserne anbefales en linjeføring, der krydser Vestvolden og Gyngemosen på strækningen mellem Frederikssundsvej, Tingbjerg og Gladsaxe Trafikplads.

Illustrationen nedenfor viser den anbefalede linjeføring og en alternativ linjeføring gennem Vestvolden, Tingbjerg og Gyngemosen.

Figur 1: Linjeføring gennem Tingbjerg. Lilla: anbefalet linjeføring; stiple: alternativ linjeføring

Den valgte linjeføring anbefales, fordi

- den skaber en ny forbindelse til Tingbjerg, et område, der i dag opleves meget isoleret,
- den forbinder Tingbjerg med det nordlige Husum, og herunder Bystævnet og Voldparken. Det nordlige Husum opleves i dag også som delvist isoleret.

Center for Byudvikling

Rådhuset, 3. sal, 16
1599 København V

Telefon
2151 3980

E-mail
jlg@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

- Den forbinder Tingbjerg og Gladsaxe med Husum Torv, hvor der kan skiftes til S-busser i udadgående retning.

Fortidsminde, fredning og beskyttede dyrearter og naturtyper

Vestvolden og Gyngemosen er i dag underlagt en række bestemmelser, der medfører, at der umiddelbart ikke kan etableres en letbane med den anbefalede linjeføring. Nedenfor oplistes de primære bestemmelser:

- Vestvolden har status som fortidsminde. Det medfører et generelt forbud mod tilstandsændringer af Vestvolden.
- Vestvolden, Utterslev Mose, og Gyngemosen er fredede områder. Spørgsmål om dispensation afgøres af Fredningsnævnet.
- I Gyngemosen findes dyrearter, herunder den spidssnude frø, der er beskyttet af EU's habitatsdirektiv. Arternes levevilkår må ikke forringes.
- Naturbeskyttelsesloven beskytter visse naturtyper i området.

På grund af de nævnte reguleringer af området har letbaneforundersøgelsen også undersøgt en alternativ linjeføring – jf. figur 1 ovenfor. Den alternative linjeføring forbinder stadig Tingbjerg med Frederikssundsvej og Gladsaxe, og berører i mindre grad de beskyttede områder.

Den alternative linjeføring skaber ikke en ny forbindelse til Tingbjerg, skaber ikke sammenhæng til det nordlige Husum ved Bystævneparken og Voldparken, og skaber ikke forbindelse til Husum Torv. Trafikmodelberegninger viser, at den ikke vil få så mange passagerer, som den anbefalede linjeføring. Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har i undersøgelserne derfor valgt at fastholde linjeføringen fra Bystævnet, over Vestvolden til Langhusvej / Ruten i Tingbjerg, som den anbefalede linjeføring.

Den anbefalede linjeføring kan muliggøres ved, at den kommer til at indgå i den anlægslov som Folketinget forventes at skulle vedtage om etablering af en letbane fra Ring 3 til metrosystemet via Frederikssundsvej. En anlægslov kan erstatte de gældende bestemmelser om fredning og fortidsminde på letbanestrækningen. Alternativt kan Kulturstyrelsen og Fredningsnævnet for København beslutte at dispensere fra de nuværende frednings- og fortidsmindebestemmelser på baggrund af en vurdering af det konkrete projekt.

Dialog med Kulturstyrelsen og Naturstyrelsen

Økonomiforvaltningen har på baggrund af undersøgelsen været i dialog med Kulturstyrelsen og Naturstyrelsen vedrørende mulighed for etablering af den anbefalede linjeføring igennem Vestvolden og Gyngemosen.

På baggrund af dialogen med styrelserne må det forventes, at det ikke vil være muligt at få dispensation fra frednings- og fortidsmindebestemmelserne til krydsning af Vestvolden som ønsket med den anbefalede linjeføring. Ifølge Kulturstyrelsen åbner museumsloven ikke mulighed for så store og endegyldige ændringer, som gennemføringen af en letbane vil være. Kulturstyrelsen vurderer at det vil være en væsentlig forringelse af det generelt set særdeles velbevarede forsvarsværk, samt en forringelse af Vestvoldens betydning som historisk monument, såfremt volden gennembrydes af en letbane med den anbefalede linjeføring. Dette uanset, at Vestvolden alene i Husum i dag har 4 andre gennemføringer – herunder af en stiforbindelse på netop det sted, hvor letbanen ønskes placeret.

Såfremt Københavns Kommune ønsker at betjene Tingbjerg med letbane, anbefaler Kulturstyrelsen i stedet følgende to muligheder:

- anvendelse af den alternative linjeføring ad Åkandevej, som Kulturstyrelsen lettere vil kunne godkende, da den kun medfører en mindre påvirkning af fortidsmindeområdet
- at letbanen føres i tunnel under Vestvolden.

Som beskrevet ovenfor vurderer forvaltningerne ikke, at betjening via Åkandevej – den alternative linjeføring – er hensigtsmæssig i forhold at skabe nye forbindelser til Tingbjerg og i forhold til at binde Tingbjerg sammen med det nordlige Husum og TV By-området i Gladsaxe Kommune.

Metroselskabet har udarbejdet en grov skitse af en tunnelløsning, hvor letbanen føres fra Bystævnet, under Vestvolden og til Ruten i Tingbjerg. En tunnelløsning forventes at koste 250-325 mio. kr., (inkl. statens korrektionstillæg på 50 %) og vil medføre åbne ramper på 2-300 meter, hvor letbanen føres op ad og ned i tunnelen. Derudover vil det medføre en anden linjeføring i Tingbjerg, da letbanen ikke kan nå at komme op til overfladen inden den skal svinge ind på Ruten. Til sammenligning viser de eksisterende undersøgelser, at en løsning hvor letbanen via en bro føres igennem Vestvolden koster ca. 20 mio. kr. (inkl. statens korrektionstillæg 50 %). På baggrund af disse forhold vurderer Økonomiforvaltningen ikke, at en tunnelløsning er relevant.

I forhold til de beskyttede naturtyper er det Naturstyrelsens umiddelbare vurdering, at en letbanelinjeføring vil skulle tage hensyn til naturtyperne, men at det vil kunne løses. En VVM-undersøgelse vil i en senere fase skulle belyse disse forhold.

I forhold til de beskyttede dyrearter har Økonomiforvaltningen været i kontakt med Gladsaxe Kommune, der i forbindelse med udvikling af det gamle TV-byområde har måttet lave tilpasninger af området på grund af de samme dyrearter. Det er på baggrund heraf Økonomifor-

valtningens umiddelbare vurdering, at en letbane med eksempelvis faunapassager og andre midler, kan sikre at dyrearternes levevilkår ikke forringes. En VVM-undersøgelse vil i en senere fase skulle belyse disse forhold.

På baggrund af dialogen med Kulturstyrelsen og Naturstyrelsen er det Økonomiforvaltningens samlede vurdering, at den anbefalede letbanelinjeføring kun kan etableres, såfremt den kommer til at indgå i den anlægslov som Folketinget forventes at skulle vedtage ved et statsligt engagement i letbanen fra Ring 3 til metrosystemet via Frederikssundsvej.

Det er ikke muligt at få en forhåndsdialog med Fredningsnævnet om en eventuel dispensation.